

Statenvoorstel 68/13 A

Voorgestelde behandeling

Statencommissie : Themacommissie Transitie Stad en Platteland
(22 november 2013)

PS-vergadering : 13 december 2013

Onderwerp

Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL):
Bestuursovereenkomst

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3481202

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

Na vier jaar voorbereiding ligt er voor de Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL) een bestuursovereenkomst ter besluitvorming voor. Wij vragen uw Staten tot het aangaan van deze bestuursovereenkomst. Om de *business case* GOL in deze overeenkomst sluitend te krijgen vragen wij uw Staten een wijziging in de productraming door te voeren en de programmabegroting te wijzigen, en om het voteren van een krediet aan de gemeente Heusden en Waalwijk.

Het voorstel

1. Het aangaan van de bestuursovereenkomst GOL.
2. Wijziging van de productraming vaststellen en de programmabegroting wijzigen conform bijgevoegde begrotingswijziging.
3. Voteren van krediet van €11 miljoen, zodat aan de gemeenten Heusden en Waalwijk een lening kan worden verstrekt met een looptijd van 50 jaar en een rentepercentage van 3,4%.

Aanleiding

De Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat (GOL) omvat een integrale gebiedsopgave in het gebied tussen Waalwijk en 's-Hertogenbosch en vormt 1 van de 9 majeure gebiedsopgaven van de provincie Noord-Brabant. De opgave van de GOL bevat een aantal concrete maatregelen op en rondom de A59 op het gebied van infrastructuur & bereikbaarheid, verkeer & vervoer, waterveiligheid, landbouw, landschap & ecologie en toerisme & recreatie. Basisidee achter dit project is het fors verbeteren van de huidige situatie waarin

bovengenoemde functies elkaar belemmeren in zowel functioneren als in groeipotentie.

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3481202

Sinds 2009 werken in totaal 20 partijen (5 overheidsorganisaties en 15 maatschappelijke partners) o.l.v. de provincie samen om de gebiedsopgave Oostelijke Langstraat concreet vorm te geven. Dit heeft in 2010 geleid tot een ondertekende gebiedsvisie op hoofdlijnen. De afgelopen twee jaar is er zowel inhoudelijk als financieel forse vooruitgang geboekt: inhoudelijk zijn de 20 partijen het (in een op 12-12-12 ondertekende *samenwerkingsovereenkomst*) tot op detailniveau ('semi-bestemmingsplanniveau') eens geworden over de gebiedsinrichting en hebben voor ca. €105 mln. aan ambities geformuleerd.

In deze samenwerkingsovereenkomst is afgesproken dat de overheidspartijen medio 2013 streven naar de totstandkoming van een *bestuursovereenkomst* met het karakter van een gesloten businesscase, met als doel een finale 'go' voor dit project. N.B. Het betreft een project met een bijzondere financieringsvorm: zo draagt het regionale bedrijfsleven een bedrag van € 15 miljoen bij ($50 \text{ jaar} \times € 300.000/\text{jaar} = €15 \text{ mln}$) bij door middel van vrijwillige OZB-verhoging.

Parallel aan dit traject is op landelijk niveau een intensieve politiek-bestuurlijke lobby gaande om dit project een pilotstatus te geven. Dit verzoek volgt uit het Programma Nederland Boven Water. Het GOL komt hier, van de 80 onderzochte cases, als een van de meest innovatieve en kansrijke projecten naar voren. Een ondertekende bestuursovereenkomst is het meest krachtige signaal om dit uiteindelijk te bereiken.

N.B. GOL is op een bestuurlijke conferentie in IPO-verband in september jl. getoond als 'show case' voor innovatief werken binnen de kerntaak van de provincie.

Bevoegdheid

De Bevoegdheid van GS is gelegen in de uitvoering van de gebiedsopgave Oostelijke Langstraat. Met de ondertekening en uitvoering van de bijgevoegde bestuursovereenkomst wordt hier vorm aan gegeven. In de bestuursovereenkomst hebben we aangegeven dat deze ook ter vaststelling aan uw Staten wordt voorgelegd. Hiermee volgen we een gelijk besluitvormingsproces met de gemeenten en het waterschap.

De bevoegdheid van PS heeft betrekking op de in beslispunt 2 en 3 van deze Statennotitie geformuleerde onderwerpen. GS kan de bestuursovereenkomst slechts ondertekenen indien Uw Staten akkoord gaat met de voorstellen zoals aangegeven in deze beslispunten. Met betrekking tot het verstrekken van het krediet heeft u het budgetrecht.

(Uw Staten hebben medio 2012 reeds ingestemd met een provinciale bijdrage van €20 mln. voor dit project en onder voorbehoud van een positief PS besluit op 15 november jl. met een additionele bijdrage van €5 mln uit het budget ‘Impuls Werkgelegenheid’.)

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3481202

Doel

De ondertekening van de bestuursovereenkomst betekent dat alle ondertekenende partijen het op grond van de raming benodigde middelen voor dit project ‘hard’ aan dit project hebben toegekend. Behoudens zeer onvoorziene omstandigheden (redelijkerwijs niet-voorzienbare risico’s met een zeer grote financiële impact) betekent dit normaliter een finale ‘go’ voor het project.

Argumenten

1. Het aangaan van de bestuursovereenkomst GOL.

1.1 In de samenwerkingsovereenkomst (SOK) die op 12-12-12 is ondertekend is afgesproken dat medio 2013 wordt getracht de *business case* sluitend te krijgen en dit te bekrachtigen in een bestuursovereenkomst (BOK). Op 26 september jl. hebben de bestuurders van de vijf betrokken overheden (de provincie, de gemeente Heusden, Waalwijk, 's-Hertogenbosch, Waterschap Aa en Maas) de bestuursovereenkomst ondertekend. Om de business case rond te krijgen is met de 5 betrokken overheden en de 15 maatschappelijke organisaties de afgelopen maanden een fasering overeen gekomen:

Fase 1 omvat de kern van het project. Het betreft het beter bereikbaar maken van bedrijventerreinen en woonkernen langs de A59 (verbinding Oost-West) en het realiseren van 2 forse ecopassages onder de A59 (verbinding Noord-Zuid). Vier van de negen op- en afritten worden afgesloten, 3 aansluitingen worden opgewaardeerd en de parallelstructuur wordt vervolmaakt. Door dit alles wordt ruimtelijke inrichting van het gebied fors verbeterd. Verder versoberen van de deelprojecten behorend tot fase 1 is niet mogelijk zonder de kern en daarmee het effect van het project disproportioneel aan te tasten.

- *Fase 2* omvat projecten waarvoor met het gevraagde budget uitsluitend de publiekrechtelijke procedures kunnen worden doorlopen. Realisatie van deze projecten valt buiten het gevraagde budget. Het betreft een aantal (inter)lokale aansluitingen, de inrichting van een evz en fietsvoorzieningen.

1.2 Er is sprake van ‘momentum’: samen met 20 partijen is er 4 jaar naar ondertekening van de BOK toegewerkt. De betrokken gemeenten hebben voorbereidingen getroffen om hun Raden in de begrotingsvergaderingen van november en december dit jaar

een laatste besluit te nemen omtrent de *business case*. Gezien de gebiedsurgentie, de eenmalige kans en de voor elke partij geldende financiële multiplier is de verwachting dat deze hiermee instemmen;

1.3 Een sluitende *business case* is noodzakelijk om het Rijk te tonen dat het de regio bestuurlijke daadkracht aan de dag legt en dat dit tegelijkertijd voor het Rijk een uitnodiging/kans vormt op een *show case* waarmee een aantal ambities uit het regeerakkoord (nieuwe PPS en nieuwe vormen van gebiedsontwikkeling kunnen worden gerealiseerd, zie de TK-motie als bijlage van de BOK).

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3481202

2. *Wijziging van de productraming vaststellen en de programmabegroting wijzigen conform bijgevoegde begrotingswijziging.*

2.1 Inhoudelijk: Het waterschap Aa en Maas realiseert o.b.v. de Tweede Bestuursovereenkomst (BO2) het project 'Hoogwaterbescherming 's-Hertogenbosch (HoWaBo)'. Voor deze autonome opgave hebben het waterschap en de provincie middelen gereserveerd (t.b.v. de aanleg van een kade en een onderdoorgang onder de A59). Om redenen van efficiency en maatschappelijke effectiviteit vinden de betrokken partijen het gewenst om een aantal belangrijke elementen ter waarde van €4,1 mln. op te nemen in het GOL-project, waarvan €2,05 mln. ten laste van het budget van het Provinciaal Waterplan. N.B.: de genoemde €2,05 mln. betreft dus geen extra inzet van middelen.

2.2 Procedureel: Punt bij het bovenstaande is dat de aanbesteding en uitvoering zal plaats vinden in de periode na 2015. Dit is na de looptijd van het PWP. Hierdoor is een begrotingswijziging van het PWP nodig. NB. Het betreft dus inzet van PWP middelen waarvan de oplevering van bijbehorende prestaties over een langere termijn plaats vindt (2015-2020).

3. *Voteren van krediet van €11 miljoen, zodat aan de gemeenten Heusden en Waalwijk een lening kan worden verstrekt met een looptijd van 50 jaar en een rentepercentage van 3,4%.*

3.1 Instemmen met bovenstaande beslispunt betekent dat de *business case* nagenoeg gesloten is (er resteert in dat geval een bedrag van €1 mln). Door als provincie een lening te verstrekken aan de gemeenten Waalwijk en Heusden, kan de vrijwillige WOZ-bijdrage van het bedrijfsleven door de gemeenten contant worden gemaakt. Dit betreft een lening met een lager rentepercentage dan een bancaire lening, die de gemeenten anders zouden moeten afsluiten. Bij hantering van het voorgestelde leningpercentage met een looptijd van maximaal 50 jaar (0,45% lager dan hetgeen de Bank Nederlandse Gemeenten en/of Waterschapbank aanbieden) financiert de provincie feitelijk ongeveer de helft van het resterende bedrag van €1

mln. De andere helft wordt door de gemeenten op een door hen zelf te bepalen wijze opgebracht, waardoor de *business case* sluitend is.

3.2 Budgetneutraal: gemeenten betalen het volledige bedrag (met rente) terug;

3.3 Zekerheidsstelling: gezien het feit dat het twee gemeenten betreft is de kans op terugbetalen zeer groot. Deze verhoging is budgettair neutraal (maar vereist uiteraard wel goedkeuring door PS) omdat tegenover de verhoging rente en aflossingsinkomsten staan van de betreffende gemeenten. Er is geen risicoreservering nodig omdat er sprake is van risicoloze tegenpartijen.

3.4 Provinciale taak: de lening is bedoeld om ons provinciale beleid tot stand te brengen, hierdoor is het toegestaan om een lening te verstrekken aan Brabantse gemeenten. Een lening zou niet mogen als dit gebeurt i.v.m. belegging van overtollige middelen (nieuwe wet ‘verplicht schatkistbankieren’). Hiervan is in deze casus geen sprake.

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3481202

Financiën

Totale projectkosten: €76,4 mln.

Reeds eerder toegezegd vanuit de Provincie:

- € 20 mln. (begrotingspost 0002207 - Oostelijke Langstraat)
- € 5 mln. uit Budget Impuls Werkgelegenheid bij de behandeling van de najaarsbrief 2013 (onder voorbehoud van goedkeuring PS).

Aanvullende verzoeken in dit dossier:

- Voteren krediet t.b.v. rentedragende lening aan Heusden en Waalwijk
- Begrotingswijziging Provinciaal Waterplan

Europese en internationale zaken

n.v.t.

Kanttekeningen

Bij het voteren van het krediet t.b.v. de lening voor de gemeente Waalwijk en Heusden is één kanttekening te plaatsen. Omdat de lening ingaat op het moment van realisatie van het project (naar verwachting over 2 jaar); neemt de provincie het renterisico van een mogelijk gestegen rentepercentage op zich.

Planning

Op grond van een ondertekende bestuursovereenkomst wordt een aanbestedingsprocedure gestart ten behoeve van de planuitwerkingsfase (voorbereiding publiekrechtelijke besluiten en anticiperende grondaankopen). De provincie zal voor het projectonderdeel Baardwijkse Overlaat e.o. een Provinciaal Inpassingsplan (PiP) maken, omdat er sprake is van een provinciaal belang, zijnde de (boven)regionale

gebiedsopgave en omdat het projectgebied zowel het grondgebied van de gemeente Heusden en als dat van de gemeente Waalwijk omvat.

Datum

24 september 2013

Documentnummer

3481202

De fase van planuitwerking is voorzien in de periode 2014 - 2015/2016.

De fysieke projectuitvoering is voorzien in de periode 2015/2016 - 2020.

Bijlage:

1. Bestuursovereenkomst GOL met bijlagen:
 - 1-1a. Projectenoverzicht met raming en fasering (geheim stuk; in te zien bij de griffie)
 - 1-1b. Projectfiches
 - 1-2. Organisatieschema
 - 1-3. Brief belastingdienst inzake BTW-afdracht
 - 1-4. Risico- en kansenregister (geheim stuk; in te zien bij de griffie)
 - 1-5. Toelichting op bijdragetabel
 - 1-6. Motie Tweede Kamer

2. Begrotingswijziging

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: R.M.J. Peusens en I. van der Linden
ivdlinden@brabant.nl; 06 5568 6583
Ecologie/Bureau Programmamanagement en Milieubeleid